

ORIIDEN HYVÄKSYMINEN JALOSTUKSEEN

FWB-JALOSTUKSEEN TARJOTTAVAT ORIIT

FWB SUOMALAINEN LÄMMINVERINEN RATSUHEVONEN

Sisällysluettelo

1. YLEISIÄ OHJEITA	4
1.1 Jalostukseen hyväk-symisen perusteet	4
1.3 Ratsuoriapäiville ilmoittautuminen ja maksut 2022.....	5
1.4 majoitukset, talliohjeistus ja turvallisuus.....	6
1.5 Oriiden valokuvaus	6
1.6 Steward ja keskustelutilaisuudet orilautakunnan kanssa.....	7
1.7 Lääkintämääräykset ja alkoholin käyttö	7
1.8 Oriin jalostukseen hyväksymisen ehdot	7
1.9 Valitusoikeus	7
2. HEVOSEN JA RATSASTAJAN VARUSTEET toimintatavat testin aikana	8
2.1 Hevostarkastus, rakennearvostelu, askellajien esittäminen vapaana.....	8
2.2 Irtohypytyt	8
2.3 3-vuotiaiden askel-lajioriiden esittäminen liinassa juokсутtaen.....	9
2.4 3-vuotiaiden oriiden esittäminen ratsain.....	9
2.5 Askellajikoe ratsain, 4-5-vuotiaat	9
2.6 Estekoe, 4-5-vuotiaat.....	9
2.7 Vanhempien oriiden ratsain esittäminen	9
2.8 Palkintojenjako	9
3. NÄYTTELYYN SAAPUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN	9
4. TERVEYDEN-TILAN TARKASTUS.....	10
4.1 hevostarkastus	10
4.2 Röntgenkuvaus.....	10
5. RAKENNE-ARVOSTELU	10
6. SUORITUS-KYVYNKOKEET	10
6.1 Kolmevuotiaiden oriiden testaus	11
6.1.1 Askellajipainot-teiset oriit.....	11
6.1.2 Estepainotteiset oriit.....	12
6.2 4-5 –vuotiaiden oriiden testaus	12
6.2.1 Askellajipainottei-set oriit.....	12
Askellajikoe I oman ratsastajan kanssa, kouluohjelma	12
Askellajikoe II testi-ratsastajan kanssa.....	12
Askellajikokeen perus-vaatimukset ikäluokittain	12
6.2.2 Estepainotteiset oriit.....	13
Askellajikoe I ja estekoe I oman ratsastajan kanssa.....	13
Estekoe II testiratsas-tajan ratsastamana.....	13

6.3 Tallikäyttäytymisen arviointi	13
7. JALOSTUSARVOS-TELTAVAT ORIIT	13
7.1 Ulkomaisessa kanta-kirjassa hyväksytyt tai kilpailusuoritusten perusteella hyväksytyvät oriit.....	13
8. ORIIDEN JALOS-TUKSEENKÄYTTÖ-OIKEUS	14

LIITTEET

- Liite 1 Lääkintäohje
- Liite 2 Terveysvaatimukset
- Liite 3 Röntgenkuvausohjeet ja -pöytäkirja sekä hammas- ja purentatarkastus
- Liite 4 Suorituskyvynkoe 3-vuotiaat
- Liite 5 Suorituskyvynkoe 4-5-vuotiaat
- Liite 6 Jalostusarvosteltavat oriit
- Liite 7 Jalostusluokkien vaatimukset ja suoritusvaatimukset
- Liite 8 YHO turvallisuusohje ja aluekartta

1. YLEISIÄ OHJEITA

1.1 JALOSTUKSEEN HYVÄKSYMISEN PERUSTEET

Jalostusvalinnan tarkoituksena on valita perimältään parhaat hevoset seuraavan sukupolven vanhemmiksi. Valinta Ratsuripäivillä perustuu voimassa olevassa jalostusohjelmassa määritettyihin jalostustavoitteisiin, jotka pohjautuvat rotumäärittelmään.

Jalostusohjelmassa määritellään minimivaatimukset oriin polveutumiselle, terveydelle, rakenteelle ja suorituskyylylle. Jalostettavina ominaisuuksina ovat tyyppi, rakenne, liikkeet, terveys, luonne ja suorituskyyky. Jalostukseen hyväksyttävän oriin tulee täyttää nämä vaatimukset populaation keskitasoa paremmin.

Oriin jalostuksellisen arvioinnin suorittaa Suomen Hippos ry:n nimeämä orilautakunta. Lautakunta koostuu eläinlääkäristä, rakennearvostelijoista, este- ja askellajituomareista, testiratsastajista sekä tallikäyttäjätymisen arvioijasta. Lisäksi voidaan tarvittaessa käyttää muita asiantuntijajäseniä.

Tyypistä oriilla arvostellaan rotu- ja sukupuolileima. Rakenteesta arvostellaan sopusuhtaisuutta, pään, kaulan ja rungon rakenteen yhdenmukaisuutta rotumäärittelmän kanssa sekä jalka-asentojen rakennetta. Myös liikeratoja ja niiden ennustetta kestävyydelle arvioidaan. Liikkeistä arvioidaan käynti, ravi ja laukka.

Terveydentilan tarkastuksessa tutkitaan oriin yleinen ja ortopedinen terveys. Lisäksi röntgenkuvauksessa tutkitaan oriin jalkojen luuston terveys. Hevostarkastuksen tarkoituksena on sulkea pois eläinsuojelullisesti oriin käyttöä jalostuksessa estävät sairaudet ja perinnölliset viat, joista osa saattaa ilmetä vasta seuraavassa sukupolvessa.

Ratsuhevosjalostukseen hyväksyttävien oriiden tärkeänä hyväksymisvaatimuksena

on suorituskyylynkoe tai vahvat kilpailunäytöt. Suorituskyylyn kokeella arvioidaan aikaisessa vaiheessa oriin jalostusarvoa suoritusoriina.

On erittäin tärkeää tuoda hevonen tilaisuuteen hyvin valmisteltuna, jotta hevosella on mahdollisuus esittää parhaansa.

Oriin hyvinvoinnista testin aikana vastaa omistaja tai omistajan nimeämä vastuuhenkilö. Oriiden asianmukaista kohtelua valvoo orilautakunta eläinlääkärin johdolla yhdessä stewardin ja tallitarkkailijan sekä muiden toimihenkilöiden kanssa.

1.2 RATSUHEVOSORIIDEN SUORITUSVAATIMUKSET

Jokaisesta Oripäiville osallistuvasta oriista toimitetaan röntgenkuvat ja röntgen/hammas/purentatutkimuspöytäkirja hyvissä ajoin ennen ilmoittautumista sekä terveystieto- ja esitietolomakkeet ilmoittautumisen yhteydessä.

3-VUOTIAAT ORIIT: SUORITUSKYVYNKOE ASKELLAJI- TAI ESTEPAINOTTEINEN

ASKELLAJIHEVOSET

Päivä 1

*Eläinlääkärin suorittama hevostarkastus

*Rakennearvostelu

*Irtohypytytys

*Askellajit vapaana

Päivä 2

*Liinassa juoksutus – tuomareiden ohjeiden mukaisesti

Päivä 3

*Ratsain esittäminen – tuomareiden ohjeiden mukaisesti

ESTEHEVOSET

Päivä 1

*Eläinlääkärin suorittama hevostarkastus

*Rakennearvostelu

*Irtohypytytys I

*Askellajit vapaana

Päivä 2

*Irtohypytytys II

Päivä 3

*Ratsain esittäminen – tuomareiden ohjeiden mukaisesti

Jalostusluokka I -
jalostukseenkäyttöoikeus kaksi vuotta
Jalostusluokka II -
jalostukseenkäyttöoikeus yksi vuosi,
tammakohtainen orilisenssi

4-5 -VUOTIAAT ORIIT : SUORITUSKYVYNKOE, ASKELLAJI- TAI ESTEPAINOTTEINEN

ASKELLAJIHEVOSET

Päivä 1

*Eläinlääkärin suorittama hevostarkastus

*Rakennearvostelu

Päivä 2

*Askellajikoe I: oma ratsastaja

Päivä 3

*Askellajikoe II: testiratsastaja

ESTEHEVOSET

Päivä 1

*Eläinlääkärin suorittama hevostarkastus

*Rakennearvostelu

Päivä 2

*Estekoe I: oma ratsastaja (laukan arvostelu sisältyy estekokeeseen)

*Askellajikoe I (arvioidaan estekokeen I yhteydessä)

Päivä 3

*Estekoe II: testiratsastaja

Estepainotteisen testin askellajikoe ei vaikuta kokonaispisteisiin, vaan vaatimuksena on hyväksytyt suoritukset.

Jalostusluokka I -
jalostukseenkäyttöoikeus voimassa
toistaiseksi

Jalostusluokka II -
jalostukseenkäyttöoikeus kaksi vuotta,
tammakohtainen orilisenssi

6- VUOTIAAT JA VANHEMMAT ORIIT

Päivä 1

*Eläinlääkärin suorittama hevostarkastus

*Rakennearvostelu

*6-8-vuotiaat oriit askellaji- tai estearviointi oman ratsastajan kanssa (ratsuponoriilla myös testiratsastaja, painotetaan erityisesti luonnetta ja yhteisöhalukkuutta)

*9-13-vuotiaat oriit – ratsain esittäminen

Jalostusluokka I – suoritusvaatimukset sekä muut vaatimukset täyttyvät

Jalostusluokka II – suoritusvaatimukset eivät riitä jalostusluokkaan I, mutta muut

ominaisuudet puoltavat oriin
hyväksymistä, tammakohtainen orilisenssi

1.3 RATSUORIPÄIVILLE ILMOITTAUTUMINEN JA MAKSUT 2022

3-vuotiaat oriit ilmoitetaan joko askellaji- tai estepainotteiseen suorituskyvyne-kokeeseen. Mikäli oriilla on ulkomainen testitulokse, voidaan se hyväksyä sen perusteella jalostusluokkaan II.

4-5 –vuotiaat oriit ilmoitetaan joko este- tai askellajipainotteiseen suorituskyvyne-kokeeseen. Ori voidaan hyväksyä myös ulkomaisen testituloksen perusteella.

6-8 -vuotiaat voidaan hyväksyä kilpailusuoritusten tai ulkomaisen testi-tuloksen perusteella.

9-vuotiaat ja vanhemmat hyväksytään joko ulkomaisen testituloksen tai kilpailutulosten perusteella.

Ratsuuripäiville ilmoittaudutaan Hippoksen Heppa-järjestelmän näyttelykalenterin kautta **17.2.2022 mennessä**. Ilmoittautumista varten tarvitaan Oma Talli -tunnukset.

Jälki-ilmoittautuneina huomioidaan **vain ilmoittautumisajan jälkeen maahan-tuodut oriit**, joiden osalta viimeinen ilmoittautumispäivä on **3.3.2022**. Hippos suosittelee, että Ratsuuripäiville osallistuvat oriit tuodaan Suomeen viimeistään viikkoa ennen tapahtumaa.

Ilmoittautumisajan päätyttyä lasku osallistumisesta tulee ilmoittajalle sähköpostilla sekä Oma Talliin. Ilmoittamalla oriin tapahtumaan ilmoittaja sitoutuu maksamaan laskun.

Tuontoriiden rekisteröinti ja rekisteröinti-maksut tulee olla hoidettu viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä.

Ilmoittautumisen yhteydessä oriinpitäjä täyttää oriista esitetietolomakkeen, joka tulee toimittaa Hippokseen.

Esitietolomakkeen liitteinä toimitetaan tarvittaessa lomakkeeseen merkityt tiedot.

Oriin ilmoittajan vastuulla on, että orilautakunnalla on käytössään kaikki ajankohtainen tieto oriista.

Hinnasto

Suorituskyvynkoe 3 -vuotiaat	400 €
Suorituskyvynkoe 4-5 -vuotiaat	670 €
Kilpailusuoritusten perusteella hyväksyntää hakevat oriit	400 €
Jalostusarvosteltavat oriit, hyväksytyt toisessa kantakirjassa	220 €
Röntgenkuvien analysointimaksu	50 €

Lisäksi oriin majoituskulut sekä hyväksytyiltä oriilta mahdolliset WFFS-testauksen ja DNA-määrittelyn kulut. Ratsuoripäivillä jalostusluokkaan I hyväksyttävien oriiden osallistumismaksuun sisältyy hyväksymisvuoden yleinen orilisenssi.

Ilmoittautumisajan jälkeen perutusta osallistumisesta palautetaan maksusta puolet (50 %) eläinlääkärintodistusta vastaan. Ennen ilmoittautumisajan päättymistä peruttu ilmoittautuminen ei aiheuta ilmoittajalle kuluja. Peruutus tehdään sähköpostitse sanna.uotila@hippos.fi tai puhelimitse Sanna Uotila 020 760 5257.

1.4 MAJOITUKSET, TALLIOHJEISTUS JA TURVALLISUUS

Suorituskyvynkokeeseen osallistuville oriille (3-5 -vuotiaat) varataan karsinapaikka Hevosopistolta torstaista lauantaihin Hippoksen toimesta. Mikäli tarvitset karsinapaikkaa pidemmälle ajalle, ilmoita siitä sanna.uotila@hippos.fi **3.3.2022** mennessä.

Hevosopisto lähettää laskun karsinapaikasta suoraan oriin ilmoittajalle. Lisätietoja www.hevosopisto.fi

Yleisön liikkuminen tallissa on kielletty. Tallivalvojana toimii Hippoksen nimeämä henkilö.

Suorituskyvynkokeeseen osallistuvat oriit pysyttelevät pääosin tallissa koko testin ajan osakokeita ja verryttelyjä lukuun ottamatta. Mikäli ori poistuu tallista, tulee siihen pyytää lupa tallivalvojalta. Oriita voidaan verryttellä aikaisintaan puoli tuntia ennen oman testin alkua.

Oriin kanssa liikuttaessa on otettava huomioon yleisön ja muiden tapahtumaan osallistuvien turvallisuus. Oriin on oltava suitsittuna, kun sitä liikutetaan tapahtumapaikalla. Oriit ovat tapahtumapaikalla koko ajan oriin omistajan/haltijan vastuulla. Vaaratilanteita aiheuttava ori voidaan poistaa testistä.

Oriiden esittäjillä ja avustajilla on kaikissa testitilanteissa oltava kypärä päässä. **Kypärän käyttö on pakollista aina oriita käsiteltäessä.**

Eläinlääkäri on paikalla oriiden testien ajan, muutoin palvelee päivystävä eläinlääkäri (ja Ypäjän Hevossairaala).

Testien ajan paikalla on ensiapuhenkilökunta, muina aikoina päivystävä ensiapu.

Ihmisten majoituspaikkavaraukset tehdään suoraan Hevosopistolle www.hevosopisto.fi.

1.5 ORIIDEN VALOKUVAUS

Oriiden valokuvaaminen oripäivillä tapahtuu erikseen merkityillä alueella erikseen ilmoitettuna ajankohtana. Huolehdittehan, että ori tulee kuvattua Hippoksen kuvaajan toimesta.

HUOM! Katalogiin tarvittava oriin rakennekuva (mielellään sivusta, koko hevosen kuva) tulee toimittaa **viimeiseen**

ilmoittautumispäivään 17.2.2022
mennessä pirje.fager-pintila@hippos.fi.
Kuvan lähettäjä vastaa kuvan käyttöoikeuksista. Kuvan tulee olla:

- korkearesoluutioinen .jpg -kuva
- vaakasuuntainen
- taustaltaan yksinkertainen (esim. metsä tai seinä)
- kuvassa tulee olla tarpeeksi tilaa hevosen ympärillä (leikkuuvarat)
- mielellään muokkaamaton

Kuva 1. Esimerkkikuva katalogiin tulevasta oriin rakennekuvasta.

1.6 STEWARD JA Keskustelutilaisuudet ORILAUTAKUNNAN KANSSA

Oritestin aikana paikalla on steward, joka valvoo hevosten hyvinvointia ja jolla on oikeus osallistua äänettömänä jäsenenä orilautakunnan työskentelyyn. Hän toimii myös lautakunnan työskentelyn valvojana ja oriinpitäjien kontaktihenkilönä.

Stewardilla on oikeus osallistua orilautakunnan kokouksiin sekä orilautakunnan ja oriinpitäjien keskustelutilaisuuksiin.

Oriiden omistajilla/heidän valtuuttamillaan henkilöillä on mahdollisuus keskustella orilautakunnan kanssa päivittäin oriiden arvostelujen jälkeen oritestiin liittyvistä asioista.

1.7 LÄÄKINTÄMÄÄRÄYKSET JA ALKOHOLIN KÄYTTÖ

Ratsuoripäivillä noudatetaan Suomen Hippoksen lääkintämääräyksiä ja oriita testataan pistokokein dopingtesteillä. Kokeiden ajankohdan päättää orilautakunnan eläinlääkäri.

Päihtynyt henkilö ei saa käsitellä oriita tapahtuma-alueella oritestin aikana. Lautakunta voi määrätä suoritettavaksi puhallustestejä ja päihtynyt henkilö voidaan poistaa tapahtuma-alueelta.

Liite 1 Lääkintäohje

1.8 ORIIN JALOSTUKSEEN HYVÄKSYMISEN EHDOT

Oriin jalostukseenkäytön ehtona on vapauttava röntgenlausunto ennen ensimmäistä jalostukseen hyväksymistä sekä vuosittainen, vapauttava CEM-testi ennen astutuskauden alkua. Keinosiemennykseen käytettävältä oriilta vaaditaan lisäksi EVA-testi.

Hevostarkastuksen yhteydessä oriista otetaan tarvittaessa dna-testi (jouhet).

Kaikki oripäivillä **hyväksytyt** oriit testataan WFFS:n (Warmblood Fragile Foal Syndrome) varalta, mikäli niitä ei ole aiemmin testattu.

Oriin jalostuskäytön ehtoihin kuuluu myös sääntöjen mukainen sähköinen astutuskirjanpito.

Lisäksi orilautakunta voi asettaa tarpeen vaatiessa muita ehtoja jalostukseenkäytölle.

1.9 VALITUSOIKEUS

Jalostusarvostelun tuloksesta ei voi valittaa. Mikäli arvostelutilaisuutta ei ole toteutettu rodun voimassa olevan jalostusohjelman ja muiden asiaa koskevien ohjeistusten mukaisesti, voidaan asiasta valittaa.

Valituksen voi tehdä henkilö, jonka omistuksessa tai hallinnassa kyseiseen

valitukseen liittyvä yksilö on. Valitus tulee toimittaa kirjallisesti. Valitukset käsittelee Suomen Hippos ry:n Ratsu- ja ponivaliokunta.

Arvostelupaikkaan ja tapahtumaan liittyvät valitukset tulee esittää arvostelutilanteessa, viimeistään puoli tuntia tilaisuuden päätyttyä näyttelykansliaan.

Muut arvostelutilaisuuteen liittyvät valitukset tulee toimittaa Suomen Hippokseen kirjallisina kahden viikon kuluessa arvostelutilaisuudesta.

Oriin testi voidaan keskeyttää orilautakunnan yhteisellä päätöksellä. Keskeytyksestä ei voi valittaa.

2. HEVOSEN JA RATSASTAJAN VARUSTEET TOIMINTATAVAT TESTIN AIKANA

Oriin esittäjällä sekä avustajalla tulee olla kypärä päässään aina oritta käsiteltäessä. Esittäjän asun tulee olla tarkoituksenmukainen ja siisti.

Esittäjän tai avustajan raippaan ei saa olla kiinnitettynä mitään ylimääräistä esim. muovipusseja tai muovisuikaleita. Irtohypytyksessä ja juoksutuksessa pitkä juoksutuspiiska on sallittu merkinantovälineenä. Merkinantojen tulee olla hillittyjä eikä piiskalla saa osua hevoseen.

Ori esitetään suitsuttuna ja numerolapulla varustettuna jokaisessa osakokeessa sekä aina sen poistuessa karsinasta.

Mikäli oriilla on jatkuvasti huomauttamista vääränlaisista varusteista, voi orilautakunta asettaa siitä oriin haltijalle/omistajalle sanktion.

Testin ajan paikalla oleva steward tarkastaa oriiden varusteet ennen jokaista testiosuutta. Oriin omistaja tai omistajan

nimeämä vastuuhenkilö on vastuussa siitä, että oriin varusteet ovat sääntöjen mukaiset.

2.1 HEVOSTARKASTUS, RAKENNEARVOSTELU, ASKELLAJIEN ESITTÄMINEN VAPAANA

Hevonen esitetään suitsittuna ja riittävän pitkän taluttimella varustettuna, ilman suoja.

Hevostarkastuksessa tulee olla mukana **oma, vähintään 4m pitkä liina** ympyrällä juoksutusta varten.

Avustajan käyttö on suositeltavaa.

2.2 IRTOHYPTYYS

Irtohypytyksessä hevosella tulee olla etujaloissa jännesuojat, bootsit on sallittu. Takajaloissa sallitaan SRL:n estesääntöjen mukaiset suojat **lukuunottamatta pinteitä ja bootseja** (huomioithan nuoria hevosia koskevat suojasäännöt).

Taluttimen tulee olla varustettu nopeasti irroitettavalla ja kiinnitettävällä pikalukolla. Irtohypytyksuun viettäessä voidaan myös käyttää lyhyttä kuolainrenkaan läpi pujotettavaa nauhaa, joka irtoaa suitsista päästettäessä hevonen kujaan. Irti päästetylle hevoselle ei saa jäädä kuolainrenkaaseen roikkuvaa talutinta tai deltaohjaa, jonka päälle se voi astua.

Oriin tulee olla hyvin valmisteltu irtohypytykseen ja toimia pienillä avuilla. Pitkä juoksutusraippa on sallittu merkinantovälineenä. Raipalla ei saa osua hevoseen, jahdata hevosta eikä sitä saa käyttää rankaisuun. Raipan käytön tulee olla hillittyä ja käyttäjän tulee välttää toistuvaa ja äänekkästä merkinantoa. Irtohypytyks tulee keskeyttää, mikäli ori ei suoriudu annetuista tehtävistä tai käyttäytyy vaarallisesti.

2.3 3-VUOTIAIDEN ASKELLAJIORIIDEN ESITTÄMINEN LIINASSA JUOKSUTTAEN

Esittäjällä tulee olla juoksutusraippa ja -liina.

Hevonen tulee olla suitsittu nivelkuolaimin ja sillä tulee olla juoksutusvyö ja sivuapuohjat. Juoksutusvyön alla saa olla pehmuste tai satulahuopa, kaikissa jaloissa sallitaan suojat ja/tai pintelit ja etujaloissa lisäksi bootsit. Korvahappu ei ole sallittu.

2.4 3-VUOTIAIDEN ORIIDEN ESITTÄMINEN RATSAIN

Ratsastajalla tulee olla siisti ratsastusasusu. Ratsastajalla saa olla raippa ja/tai kannukset. Hevosen tulee olla suitsittu nivelkuolaimin SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaisesti. Rintaremmi on sallittu.

Hevosella saa olla etujaloissa pintelit tai suojat ja bootsit, takajaloissa sallitaan pintelit tai SRL:n estesääntöjen mukaiset suojat. Apuohjat tai korvahappu eivät ole sallittuja.

2.5 ASKELLAJIKOE RATSAIN, 4-5-VUOTIAAT

Oriin omalla ratsastajalla tulee olla SRL:n kouluratsastuskilpailusääntöjen mukainen asu. Ratsastajalla saa olla kannukset ja/tai raippa. Askellajikokeessa hevonen tulee olla satuloitu ja suitsittu nivelkuolaimin SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaisesti. Apuohjat, suojat, pintelit ja korvahappu eivät ole sallittuja.

2.6 ESTEKOE, 4-5-VUOTIAAT

Ratsastajalla tulee olla SRL:n estekilpailusääntöjen mukainen asu. Estekokeessa hevosen tulee olla satuloitu

ja suitsittu nivelkuolaimin SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaisesti.

Martingaalin (vapaajuoksuin renkain) ja/tai rintaremmi sekä vatsapanssarin käyttö on sallittua. Etujaloissa on sallittua jännesuojien ja bootsien käyttö. Takajaloissa sallitaan SRL:n estesääntöjen mukaiset suojat **lukuunottamatta pinteileitä ja bootseja**. Korvahappu ei ole sallittu.

2.7 VANHEMPIEN ORIIDEN RATSAIN ESITTÄMINEN

Oriiden ratsastuskokeessa ratsastajalla tulee olla SRL:n este-/koulukilpailusääntöjen mukainen asu. Raippa ja kannukset ovat sallittuja.

Hevosen varusteiden tulee olla SRL:n kouluratsastuskilpailuja (askellajihevoset; nivel- tai kankisuitsitus) tai SRL:n esteratsastuskilpailuja (estehevoset) koskevien sääntöjen mukaiset. Ratsastuskokeessa sallitaan pinteileiden, suojien ja bootsien käyttö kilpailusääntöjen mukaan.

2.8 PALKINTOJENJAKO

Palkintojenjaossa ori esitetään maasta käsin. Suosittelemme liinan tai pitkien ohjien käyttämistä taluttimena.

Oriilla ei saa olla jaloissa suojia, pinteileitä tai bootseja.

3. NÄYTTELYYN SAAPUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN

Ratsuoriapäiville osallistuva ori ilmoitetaan kansliaan viimeistään tuntia ennen ensimmäisen testiosuuden alkua. Hevosen

passi esitetään hevostarkastuksessa ID-varmennuksen yhteydessä.

Viimeistään ilmoittautumisen yhteydessä kansliaan toimitetaan mahdolliset lisäselvitykset, jotka oriinpitäjä haluaa jättää lautakunnan tiedoksi (esim. ilmoittautumisajan jälkeen esille tulleet lisätiedot tai anomus alle 16-vuotiaan oikeudesta esittää oritta).

4. TERVEYDEN- TILAN TARKASTUS

4.1 HEVOSTARKASTUS

Ratsuoripäivillä kaikille oriille tehdään laaja terveydentilan tarkastus. Tarkastus sisältää mm. jalkojen tutkimisen sekä liikkeitä kovalla ja pehmeällä alustalla.

Tarkastuksen yhteydessä hevoset mitataan ja niiden tunnistetiedot tarkistetaan.

Mikäli eläinlääkäri huomaa oriin terveydentilassa jotain poikkeavaa, voidaan ori tarkastaa uudelleen ennen seuraavan oritestin osuuden alkua. Tarvittaessa ori tarkastetaan useamman kerran testin aikana.

Vähintään toinen orilautakunnan edustaja on eläinlääkäriin lisäksi paikalla koko hevostarkastuksen ajan.

Liite 2 Terveysvaatimukset

4.2 RÖNTGENKUVAUS

Kaikki jalostusoriit on röntgenkuvattava ennen Ratsuoripäiviä. Röntgenkuvat tulee toimittaa Suomen Hippokseen **viimeistään 6.2.2022**, josta ne toimitetaan eteenpäin lausuntoa varten. Lausunnon kuvista saa tällöin **ennen viimeistä ilmoittautumispäivää**. Aiemmin toimitetuista kuvista saa lausunnon noin kahden viikon kuluessa.

Röntgenkuvaus voidaan tehdä aikaisintaan 12 kuukautta ennen Ratsuoripäiviä. Tuontioriiden osalta ulkomaiset röntgenkuvat hyväksytään muista EU-maista sekä Norjasta ja Sveitsistä. Annetut röntgenlausunnot ovat voimassa kaksi vuotta.

Pyydämme toimittamaan vain tarvittavat kuvat. Kuvien laadun tulee olla sellainen, että ne pystytään analysoimaan, joten uusintakuvausten välttämiseksi pyydämme kiinnittämään laatuun erityistä huomiota.

Oriilta, joilla on aiemmin ollut jalostukseenkäyttöoikeus Suomessa, ei vaadita uusia röntgenkuvia.

Liite 3 Röntgenkuvausohjeet ja -pöytäkirja sekä hammas- ja parentatarkastus

5. RAKENNE- ARVOSTELU

Rakennearvostelua aletaan tehdä hevostarkastuksen yhteydessä. Orilautakunta arvion hevosen rakenteen ja liikkeiden säännöllisyyden sivuprofiilista, edestä sekä takaa. Ori esitetään käynnissä ja ravissa suoralla, edestakaisella linjalla sekä käynnissä ja ravissa suurella ympyrällä talutettuna.

Rakenneominaisuudet kirjataan lineaarisen profiloinnin mukaisesti. Lisäksi rakenteesta annetaan sanallinen lausunto ja pisteet 4-10 arvostelukohdista 1) tyyppi, 2) pää, kaula, runko, 3) jalat ja liikkeiden säännöllisyys.

6. SUORITUS- KYVYNKOKEET

Suorituskyvynkokeisiin osallistuvat vähintään kolmevuotiaat suomalaisen lämminverisen ratsuhevosen jalostukseen tarjottavat oriit, joilla ei ole korvaavia tuloksia käytössä.

Kaikki oriit suorittavat ensimmäisenä hevostarkastuksen, mittauksen ja identiteetin tarkastuksen sekä rakennearvostelun.

Oriit saapuvat kaikkiin testin osuuksiin sopivasti verrytelyinä. Verryttelyalue avautuu 30 min ennen suoritusten alkua ja **testialueelle siirrytään aina verryttelyalueen kautta** (pl. hevostarkastus ja rakennearvostelu). Estekokeeseen osallistuvien oriiden verryttelyesteen korkeus on maksimissaan sama kuin testissä. Oriilla tulee olla verryttelyssä samat suojat kuin testisuorituksessa. Stewardi valvoo verryttelyä ja tarkistaa varusteet.

3 -vuotiaat oriit suorittavat joko askellajitai estepainotteisen suorituskyvynkokeen. Kaikille yhteisten testiosuuksien lisäksi ne osallistuvat irtohypytykseen ja askellajien arviointiin vapaana sekä ratsain esittämiseen. Askellajipainotteiset oriit esitetään lisäksi liinassa juokсутtaen ja estepainotteiset toisessa irtohypytyksessä.

4-5 -vuotiaat oriit suorittavat joko askellajitai estepainotteisen suorituskyvynkokeen. Kaikille yhteisten testiosuuksien lisäksi askellajihevosilla askellajikoe I ja askellajikoe II, estehevosilla yhdistetty askellajikoe I/estekoe I sekä estekoe II.

Kaikkien suorituskyvynkokeisiin osallistuvien hevosten tallikäyttäytymistä seurataan testin ajan. Luonteen arviointi tapahtuu jokaisen osakokeen yhteydessä yhteistyössä koko orilautakunnan kanssa.

Suorituskyvynkokeen lopulliset tulokset julkaistaan koko testin päätyttyä. Oriin omistajalla tai edustajalla on oikeus keskustella tuomariston kanssa osien suorituksista erikseen ilmoitetuissa keskustelutilaisuuksissa.

Suomen Hippos ry pidättää oikeuden oritestin osakokeiden järjestyksen muutoksiin.

6.1 KOLMEVUOTIAIDEN ORIIDEN TESTAUS

Kolmevuotiaiden oriiden testin tehtävänä on antaa monipuolinen kuva oriin ominaisuuksista. Oriin jalostukseen hyväksyminen ratkaistaan testin eri osakokeiden antaman kokonaisuuden perusteella.

Kaikkien 3-vuotiaiden testi alkaa hevostarkastuksella ja rakennearvostelulla, minkä jälkeen ne tekevät suuntaumisensa edellyttämät testiosuudet.

6.1.1 ASKELLAJIPAINOTTEISET ORIIT

Hevostarkastuksen ja rakennearvostelun jälkeen oriit suorittavat ensimmäisen irtohypytykseen ja askellajit esitetään vapaana.

Testin toisena päivänä suoritetaan liinassa juokсутus. Oma esittäjä juokсутtaa oriin orilautakunnan ohjeiden mukaisesti. Ori esittää liinassa kaikki askellajit molempiin suuntiin.

Juokсутuksessa arvioidaan oriin luontaista tasapainoa ja liikemekaniikkaa sekä yhteistyökykyä. Sen toivotaan liikkuvan hyvässä tahdissa ja tasapainossa rennolla, tasaisella tuntumalla.

Juokсутusta liinassa on hyvä harjoitella, jotta oriilla on edellytykset esittää parhaansa ja saada mahdollisimman hyvin oritta kuvaileva ja sen kehitystä tukeva arvostelu.

Testin kolmantena päivänä on vuorossa ratsain esittäminen. Ratsain esitetään kaikki askellajit molemmissa kierroksissa sekä askeleen pidennykset. Lautakunta arvioi hevosen askellajeja, luonnetta ja tasapainoa ratsastettuna.

Oriiden palkitseminen tehdään kaikkien testiosuuksien jälkeen kolmantena päivänä. Kaikki testiosuudet ovat yleisölle avoimia.

Maksimiestekorkeudet irtohypytyksessä askellajihevosille:

I vaihe n. 115 cm/3 kierrosta

6.1.2 ESTEPAINOTTEISET ORIIT

Hevostarkastuksen ja rakennearvostelun jälkeen oriit suorittavat ensimmäisen irtohypytyksokkeen ja askellajit esitetään vapaana.

Testin toisena päivänä on toisen irtohypytyksokkeen vuoro.

Kolmantena päivänä suoritetaan ratsain esittäminen ryhmissä, missä lautakunta arvioi hevosen luonnetta ja tasapainoa ratsastettuna.

Oriiden palkitseminen tehdään kaikkien testiosuuksien jälkeen. Kaikki osakokeet ovat yleisölle avoimia.

Maksimikorkeudet irtohypytyksessä estehevosille:

I vaihe n. 130 cm/5 kierrosta

II vaihe n. 130 cm/5-6 kierrosta

Liite 4 Suorituskyvynkoe 3-vuotiaille (irtohypytyksokoe ja oriiden esittäminen ratsain)

6.2 4-5 -VUOTIAIDEN ORIIDEN TESTAUS

6.2.1 ASKELLAJIPAINOTTEISET ORIIT

4-5 -vuotiaiden askellajihevosten testi muodostuu hevostarkastuksen ja mittauksen sekä rakennearvostelun lisäksi kahdesta osakokeesta: askellajikoe I oman ratsastajan kanssa (kouluohjelma) sekä askellajikoe II testiratsastajan ratsastamana.

Ori saa sanallisen arvion kunkin osakokeen jälkeen, lopulliset tulokset julkaistaan, kun koko testi on suoritettu. Oriiden palkitseminen tehdään kaikkien testiosuuksien jälkeen kolmantena

päivänä. Kaikki osakokeet ovat yleisölle avoimia.

ASKELLAJIKOE I OMAN RATSASTAJAN KANSSA, KOULUOHJELMA

4-vuotiaat askellajioriit suorittavat kouluratsastusohjelman FEI 4-vuotiaille hevosille, rata A 2015, päivitetty 2020. 5-vuotiaat askellajioriit suorittavat ohjelman FEI Esiohjelma 5-vuotiaille hevosille 2004, päivitetty 2020 (rata A).

Hevosen tulee kulkea kaikissa askellajeissa tasapainossa ja nuorelle hevoselle sopivassa muodossa.

ASKELLAJIKOE II TESTI-RATSASTAJAN KANSSA

Ori tuodaan suorituspaikalle taluttaen, minkä jälkeen oma ratsastaja nousee hevosen selkään (avustaja voi pitää hevosta kiinni selkään noustessa) ja ratsastaa oritta muutaman minuutin ajan molempiin suuntiin.

Tämän jälkeen oma ratsastaja avustaa testiratsastajaa selkään nousussa. Testiratsastaja ratsastaa oritta kaikissa askellajeissa molempiin suuntiin.

ASKELLAJIKOKEEN PERUSVAATIMUKSET IKÄLUOKITTAIN

Oriit pystyvät ominaisuuksiltaan ja ratsastettavuudeltaan liikkumaan ikäisekseen sopivassa kokoamisasteessa. Ominaisuuksia voidaan testata ratsastamalla ikäluokittain määriteltäviä tehtäviä.

4-vuotiaat: Ori taipuu molempiin suuntiin, liikkuu tasapainossa suorilla ja kaarevilla urilla (20 m ympyrät), pystyy pidentämään ja lyhentämään askeltaan.

5-vuotiaat: Edellisten lisäksi ori suoriutuu sivuttaisliikkeistä, sillä on ikäisekseen sopiva kokoamiskyky, laukanvaihdot käynnin kautta onnistuvat, samoin 10 m voltit ja vastalaukka.

6.2.2 ESTEPAINOTTEISET ORIIT

Estehevosten testi muodostuu hevostarkastuksen ja mittauksen sekä rakennearvostelun lisäksi askellajikokeesta ja esteradasta oman ratsastajan kanssa sekä esteradasta testiratsastajan ratsastamana.

ASKELLAJIKOE I JA ESTEKOE I OMAN RATSASTAJAN KANSSA

Ori suorittaa askellajikokeen I samassa yhteydessä kuin estekokeen I. Askellajikokeessa ori esitetään kaikissa kolmessa askellajissa orilautakunnan ohjeiden mukaan molempiin suuntiin.

Hevosen tulee kulkea kaikissa askellajeissa tasapainossa ja nuorelle hevoselle sopivassa muodossa. Estepainotteisessa testissä askellajikoetta ei pisteytetä, mutta se tulee suorittaa hyväksytysti. Estehevosten laukka arvioidaan estekokeiden yhteydessä.

Estekokeessa I omia avustajia ei saa olla mukana radalla. Rata hypätään ensin kokonaisuudessaan ja sen jälkeen tuomariston ohjeiden mukaan koko rata uudelleen tai osia siitä.

ESTEKOE II TESTIRATSASTAJAN RATSASTAMANA

Hevonen tuodaan kokeeseen taluttaen. Oma ratsastaja nousee hevosen selkään ja ratsastaa muutaman minuutin kumpaankin suuntaan. Tämän jälkeen oma ratsastaja nousee selästä, avustaa testiratsastajan oriin selkään ja poistuu radalta odottamaan kokeen päättymistä.

Omistajan nimeämä henkilö voi seistä rata-alueella mahdollista tuomareiden kuulemista varten (esteiden korottaminen ja lisätehtävät). Estekokeen II aikana arvioidaan uudelleen myös oriin laukkaa estetestiratsastajan ratsastamana.

Ohjeelliset estekorkeudet ovat:

4-vuotiaat 90–110 cm

5-vuotiaat 100–120 cm

Esteiden maksimipituus on esteen korkeus +20 cm.

Liite 5 Suorituskyvynkoe 4-5 -vuotiaille (Estekoe oman ratsastajan ja testiratsastajan kanssa)

6.3 TALLIKÄYTTÄYTYMISEN ARVIINTI

Jalostuksen tavoitteena on hyväluonteinen ja maltillinen hevonen. Oriiden käyttäytymistä tallissa ja testialueella tarkkaillaan koko testin ajan.

Tallikäyttäytyminen pisteytetään muiden ominaisuuksien tavoin asteikolla 4-10. Arvosana perustuu kokonaisuuteen ja sen tulee olla vähintään 7 oriin hyväksymiseksi.

7. JALOSTUSARVOSTELTAVAT ORIIT

Jalostusarvostelussa voidaan esittää ori, joka on

- hyväksytty ulkomaisessa hyväksytyssä pääkantakirjassa,
- hyväksytty ulkomaisessa tunnustetussa kantakirjassa,
- tai jolla on tarvittavat kilpailu-tulokset tai muut meriitit.

Jalostusarvostelukertoja ei ole rajoitettu.

7.1 ULKOMAISESSA KANTAKIRJASSA HYVÄKSYTYT TAI KILPAILUSUORITUSTEN PERUSTEELLA HYVÄKSYTTÄVÄT ORIIT

Mikäli oriilla on voimassa oleva jalostukseenkäyttöoikeus hyväksytyssä pääkantakirjassa, ei Ratsuoriapäivillä annettu lausunto vaikuta oriin jalostusluokkaan laskevasti.

Jalostusarvosteltavat oriit suorittavat Ratsuoriapäivillä hevostarkastuksen ja

mittauksen sekä rakenteen arvostelun, joiden lisäksi 6-8 -vuotiaat suorittavat joko askellaji- tai estekokeen.

9-vuotiaat ja vanhemmat oriit esitetään ratsain; askellajihevoset esittävät askellajit orilautakunnan ohjeiden mukaan ja estehevokset hyppäävät muutaman esteen radan orilautakunnan ohjeiden mukaisesti.

14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei tarvitse näyttää ratsain, mutta halutessaan niin saa tehdä. 14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei pisteytetä, vaan ne saavat ainoastaan sanallisen arvion.

Mikäli oriilla on erittäin mittavat/vakuuttavat omat kilpailunäytöt tai jälkeläisnäytöt voidaan ori vapauttaa ratsastuskokeesta. Orilautakunta käsittelee kaikki vapautusanomukset, jotka on toimitettava ilmoittautumisajan puitteissa.

Liite 6 Jalostusarvosteltavat oriit

Liite 7 Jalostusluokkien vaatimukset ja suoritusvaatimukset

8. ORIIDEN JALOSTUKSEENKÄYTTÖ-OIKEUS

3-vuotiaille FWB-kantakirjan jalostusluokkaan I merkittävälle oriille voidaan myöntää kahden vuoden yleinen jalostukseenkäyttöoikeus.

Jalostusluokkaan II merkittävälle oriille myönnetään jalostukseenkäyttöoikeus kahdeksi vuodeksi tammakohtaisilla orilisensseillä.

4-vuotialle ja vanhemmille FWB-kantakirjan jalostusluokkaan I merkittävälle oriille myönnetään toistaiseksi voimassa oleva jalostukseenkäyttöoikeus.

Jalostusluokkaan II hyväksyttävälle 4-vuotiaille ja vanhemmille oriille myönnetään kahden vuoden tammakohtainen jalostukseenkäyttöoikeus. Oriin suoritustulokset arvioidaan vuosittain

jalostusluokan mahdollisen korotuksen vuoksi.

Kaikille oriille tehdään arviointi niiden omien ja jälkeläistulosten perusteella oriin ollessa 9-vuotias.

Jalostukseenkäyttöoikeuden jatkamiseksi oriille tulee vuosittain lunastaa orilisenssi sähköisesti Heppa-järjestelmän kautta ja CEM-testin tulee olla vapauttava. Tammakohtaiset lisenssit tulee anoa ja maksaa erikseen.

Mikäli ori periyttää perinnöllisiä sairauksia, voidaan se poistaa jalostuksesta.

FWB-kantakirjan jalostusluokkiin merkitylle oriille voidaan myöntää jälkeläis- arvokirjaimia jälkeläisten suoritusten perusteella.

Lisätietoja:

Suomen Hippos ry
Sanna Uotila, jalostusassistentti
sanna.uotila@hippos.fi
p. 020 760 5257, 040 506 2196

Minna Mäenpää, jalostusjohtaja
minna.maenpaa@hippos.fi
p. 020 760 5250, 040 511 2067